

nemško-liberalno, večina resortov, med temi najvažnejši, odločno v nemško-liberalnih rokah. Kakošnega pomena je to za ne nemške narode, za katoliško cerkev, za srednji, meščanski in kmetski stan, posebno pa za državne finance, o tem ne pripušča, mislim jaz, zgodovina naše domovine pač nikakoršnega dvoma; to pomeni nadaljevano zatiranje in odiranje slovanskih rodov, to pomenja nedotakljivost liberalnega šolstva in liberalno-konfesijonelnih zakonov, to pomenja nadaljevano vladno kapitala po Manchesterskih načelih in sklepno prav nadaljevano proletarizovanje srednjih stanov, obubožanje ljudstva nove državne dolgotve in povišana vojaška bremena!

Gospoda moja, mi Jugoslovani ne moremo temu pritrčiti, ne moremo pomagati, tako daleč ne moremo zatajiti svojega političnega prepričanja. Cenjeni drugi prejšnjega konservativnega kluba so obžalovali našo ločitev; mi tudi obžalujemo — potrebo našega izstopa. Težko je bilo nam ločiti se od mnogoletnih, zvestih in blagih prijateljev, to tembolj, ker ne pade krivda na nje, ampak na našega skupnega vodnika, ki je v začetku brez naše vednosti, toraj proti naši volji upropastil grofa Taaffe ter konečno ustvaril sedanjó situacijo.

V zadnjem času smo doživeli celo vrsto najraznovrstnejših iznenadenj. V septembru je razglasila vlada izjemno stanje za Prago in okolico, tu so bili Čehi iznenadeni. Dne 10. oktobra je prišla slavna zbornica k prvi seji pričakujoč, da se bodo razjasnili razlogi izjemnih naredeb, kakor zakon izrecno zahteva. To se ni zgodilo, tu so bili iznenadeni gospodje poslanci. Istega dne je vlada predložila slavni zbornici nov načrt za volilno reformo, tu so bili nemški liberalci ne malo iznenadeni. Istega dne je tudi konservativni grof Hohenwart z liberalnim gospodom pl. Plenerjem jednoglasno izjavil, da je njihova najsrčnejša želja, rešiti kmeta, tu so bili iznenadeni kmetje. Nekaj dni pozneje so izjavili predsedniki trinožne večine, da se Taaffejev načrt o volilni reformi ne more vzprejeti, tu je bil grof Taaffe iznenaden do demisije.

Dne 23. novembra se je predstavila nova vlada ter prečitala svoj vladni program; tu so bili iznenadeni Slovani. Kmalu na to je sledil jugoslovanski izstop, tu je bil iznenaden grof Hohenwart. Je-li sedaj konec vseh iznenadenj, ne vem, ali vedel bi za nekatera iznenadenja, katera bi res koalicijo prav zelo ali prav globoko iznenadila, na primer, ako bi se grof Taaffe nenadoma vrnil v palačo na Židovskem trgu. Ne maram dalje zreti bodočnosti v obraz, ker je vendar preveč zakrit, kar bi pa rad povedal, to je: največje iznenadenje je to, da ni čeladonoseči pl. Plener povzročil padca grofa Taaffe, nego drugače vedno zvesti Fridolin, kakor so ga imenovali tu v slavni zbornici. Mnogoletni in zmago-slavni vodnik konservativcev in nacijonalcev, izveden branitelj konservativnih principov in narodne jednakopravnosti, je zadal Taaffejevemu ministerstvu smrtni udarec, ali ne v svojo in svoje stranke korist, ampak v korist svojega mnogoletnega nasprotnika, v korist liberalizma, kojega je sam dolgo pobijal. Konservativni grof Hohenwart se je podal liberalnemu gospodu pl. Plenerju, ter mu držal stremena, da se je zamogel ta gospod zavihleti v že dolgo zaželeno državno sedlo. Ta poraz avstrijskega konservativizma, povzročen po vodniku konservativcev, je največje iznenadenje, ali ob jednem tudi najusodepolnejše, kar se je moglo zgoditi. Cel pomen te katastrofe* se razvidi, ako se pomisli, kaj se je s tem zabranilo, kaj pouzročilo.

(Dalje prih.)

*) Po naše: dogodba, ki ima velike posledke.

Ured.

Cerkvene zadeve.

Božičnica v Ljutomeru.

Božičnica za uboge šolske otroke na Franc-Jozefovi ljudski šoli v Ljutomeru se je kaj lepo vršila v soboto, dne 23. decembra popoldne v dostojno okinčani šolski dvorani, kjer so se zbrali ubogi otroci z učiteljstvom. Počastili so nas s svojo navzočnostjo sledeči šolski dobrotniki: visokorodni g. okr. glavar grof Attems, visokočastiti g. dekan Skuhala, gg. veroučitelja Pajtler in Vaupotič, načelnik kr. šol. sveta g. notar Šlamberger, gošpé in gospice. Okoli lepo okinčanega božičnega drevesca so bili nastavljeni božični darovi: razna oblačila, obuvala in jedila. Preblagi ljutomerski šolski dobrotniki in trgovci so namreč v ta namen darovali 68 gold. v denarju in precej blaga in jedil. Za denar se je nakupila obleka in obutev. Najpoprej otroci veselo zapojó Ipavčevo pesem: »Solarji pri jaslicah«. Gosp. nadučitelj Robič njim potem razloži pomen božičnice ter izreče najtoplejšo zahvalo vsem preblagim dobrotnikom in dobrotnicam, osobito pa že zgoraj imenovanim za njihove velikodušne darove. Opominja tudi otroke, naj z marljivostjo in z lepim obnašanjem pokažejo, da so teh lepih darov tudi vredni, ker mali Jezusek ubogim otrokom le takrat rad kaj prinese, ako so pridni in dobri. Le pridni in dobri otroci smejo tedaj upati, da jim bode milost preblagih dobrotnikov tudi v prihodnje dobrohotna ostala. Gospod dekan so potem vspodbujali otroke, naj rastejó ne samo v letih, ampak tudi v modrosti in v milosti pri Bogu in pri ljudéh, kakor 12-letni Jezus, kateri jim je najlepši izgled v pokornosti in v poslušanju lepih in potrebnih naukov. Na zadnje so še gosp. okr. glavar izrekli čast. učiteljicam za njih veliki trud pri nabiranju božičnih darov. Na to se je vršila razdelitev darov. Obdarovanih je bilo 95 fantov in 135 deklic. Zdaj sta se zahvalila deček dobrotnikom in deklica dobrotnicam v imenu obdarovanih otrok v kratkem, ličnem govoru za prejete darove. G. nadučitelj se h koncu še spominja najvišjega dobrotnika naše šole, presvitlega cesarja: s cesarsko pesmijo se je končala ta lepa slovesnost krščanske ljubezni, katera se je tukaj pokazala brez razločka narodnosti.

Slovesnost v frančiškanski kapeli Matere milosti v Mariboru.

V čast novega blaženika iz frančiškanskega reda P. Leopolda iz Gajik se bode obhajala slovesna tridnevica in sicer 23., 23. in 24. januarija. Vsaki dan bodo tri slovenske in dve nemški pridigi. Razlagalo se bode v teh pridigah sveto življenje in smrt blaženega Leopolda s primernimi nauki za krščansko bogoljubno življenje. V četrtek potem, dne 25. januarija, se obhaja, kakor vsako leto, slovesnost Matere Milosti. Priporočujemo se v teh milostnih dnevih blaženemu Leopoldu posebno udje Frančiškovih redov, saj je naš brat, ki je skušil življenje in trpljenje na tem svetu, ter zdaj prosi in bo prosil v nebesih za tiste, ki ga na zemlji častijo, posnemajo in na pomoč kličejo!

Gospodarske stvari.

Garje pri ovcah.

(Konec.)

Da zvejo tudi slov. gospodarji o kakem izdatnem sredstvu zoper popisano bolezen, naj sledi nekaj vrstic o pripravljanju zdravila, ki se je vsikdar kot dobro,

pravo skazalo. Obstoji pa iz sledečih stvari. Tobakovega perja se vzame 1 *kg* in to se kuha v poldrugem litru vode in sicer tri ali štiri ure dolgo. Kedar je to skuhano, prelije se mešanica v kako pripravno posodo, najbolje v železno, kjer počaka, dokler se se ostale stvari ne pripravijo.

Na to se nekaj več, kakor pol kilograma apna ogasi in zmeša s pičle pol kile lugaste soli (Pottasche) in dodane nekaj nad 1 liter vode. Vse to se dobro premeša in najmanj še jedno uro kuha. Med tem, ko je pri ognju, mora se vedno ali vsaj večkrat mešati.

Ako je dovolj kuhano, prilije se pol litra pegle ali žgane smole in pol kilograma smolnice in ravno toliko jelenovca. To se dobro premeša in prilije ona tabačna voda, ki je do zdaj čakala na strani. Končno ni treba ničesar več, kakor da se še enkrat vse ta zmes prav krepko in dobro premeša. Ako se je vse to storilo in sredstvo tako pripravljalo, kakor smo navedli in če se na pravi način vporablja, mora pomagati, če ne prvokrat, tem gotovejše v drugič. Le malokdaj je treba še tretjekrat se ga posluževati, naj bo bolezen še tako huda. Pa kako naj se živali zdravijo s tem zdravilom, kaj je z njim početi?

Ovca naj se položi na mizo ali na dosti široko klop in sicer tako, da leži na strani. Na to se razgrne volna po vsem životu od ušes do zadnjih nog t. j. naredi se prečka in v to dolino se potem nalije pripravljene tekočine in sicer v prav obilni meri. Od tod pride na ta način na ves život med volno, in ker se na to žival obrne na drugo stran in se tudi tam napravi prečka in v njo se vlije zdravilo. Tako je cela ovca tako rekoč oprana in zdraviljenje je pri koncu. Dobro je seveda in jako pospešuje in podpira ozdravljenje, ako se živalim malo boljše polaga, če jim ni treba stradati v onih dneh, v katerih se zdravijo.

Ako se to čez nekaj dnij ponavlja, nič ne škodi, pač pa je tem varnejše in gotovejše, da se bodo živali rešile neznosnih garij. Za vsako ovco je treba k večjemu 1 liter ove tekočine in če je primanjkuje, še celo zadostuje pol litra, a v tem slučaju se mora z roko pomagati, da se na vseh krajih života napije koža. Če volna ni dolga ali so celo ovce gladko ostrizene, ni treba toliko dela z njimi, ampak cela ovca porine se v mazilo tako, da le glava iz posode moli.

A brz, ko se tako skopljejo, morajo se prav dobro obrisati in sploh na toplem imeti. Vse špranje v stenah naj se zamašijo in če je ta ali ona žival posebno slaba, brez močij, jej dobro dene in jo reši pogina, prvič izdatna, tečna klaja, drugič pa toplota. Zato ni škoda kake stare stvari, če se z njo pokrije kaka prav opešana ovca. Iz hleva, v katerem so take ozdravljene ovce, treba je prav skrbno spravljati in kidati gnoj in večkrat prezračevati, a ne predolgo, da ne pride preveč zime in mraza k bolnikom. Še bolj pa se naj pazi na stene, jasli, stebre in take reči, če se nahajajo v ovčjem hlevu, ker ob teh se živali čohajo in vnovič boleznimi nalezajo. Iz tega vzroka naj se vse take reči namažejo z apnom in sicer večkrat, da ga na njih ne zmanjka.

Še marsikak drug način vé ta ali oni kmet za ozdravljenje garjevih ovac, a le pri malokaterem se mu posreči, pravo sredstvo zadeti zoper to sitno, v večih slučajih nevarno bolezen. Zato smo opisali na kratko in priporočujemo najtopleje gori navedeno sredstvo, kajti le redkokrat se je pripetilo, da ne bi bilo pomagalo.

Rez za konje.

Če hočemo konje hitro nakrmiti, je potrebno, da rezanico nekoliko namočimo in nekaj ovsu primešamo; vedno pa je bolje več rezanice in le prav malo sena krmiti.

Laška čebela.

Nemški čebelarji barantavci pogosto ponujajo laške čebele in njih pridnost in krotkost v tretja nebesa hvallijo; zgodilo se je pred 10 leti tudi meni, da sem nahvaljene jagode drago plačal in da se drugi obvarujejo škode, poročam o laški čebeli sledeče: one morajo biti na samotnem kraju, sicer so najhujše in zaslužijo najslabše spričevalo, kajti najmanjši nemir jih razdraži in iz teh uzrokov sem jih z žveplom vničil. Laške čebele so po zadnjem obročku žolte in niso nobenega priporočila vredne, kajti naše čebele imajo vse boljše lastnosti.

F. P—k.

Sejmovi. Dne 15. januarija v Arvežu. Dne 17. januarija v Petrovčah, v Tilmiču, pri Sv. Petru v Radgoni in v Kapelah. Dne 20. januarija v Arnožu in pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Dopisi.

Iz Kozjanske okolice. (Protiklerikalno veselje.) Drugega decembra je bil v Št. Petru nov župan izvoljen, ker stanuje prejšnji vrli župan bojda predaleč od glavne vasi Sv. Petra. Župan je v občini imenitna oseba in prevzame težke dolžnosti. Vljuden mora biti še proti sitnim ljudem, posel naj opravlja iz prave višje ljubezni do Boga in bližnjega ter ne iz dobičkarije. Srečna je občina, katera najde takega načelnika, in tudi on se čuti srečnega, ker ga premišljeni, modri ljudje spoštujejo. Na stanovitno in odkritosrečno krščanskega župana se sme vsak trdno zanašati, da bo občinsko premoženje do zadnjega krajcarja za občinske potrebe vestno obračal in da se ne bo eden krajcar njegovih prstov prijel; na njega se sme zanašati, da bo vljuden, da bo skrbel za mir v občini, da ne bo dajal licenc za pohujšljive plese in da sploh odvrta, kar občini škoduje, pa skrbi za tisto, kar ji koristi. — Tako vestno ravna, ker se boji Boga in ker vé, da bo moral enkrat na sodbi oster odgovor dati. — Vestno ravnati se uči od duhovnikov, ker posluša njihove njim od Boga dane nauke. Duhovniki se imenujejo po latinsko kleriki in vsi svetni ljudje, kateri se držijo njihovih naukov, imajo ime klerikalci. To ime ne pomeni tedaj nič strašnega, ampak ljudje, ki so v zvezi z božjimi služabniki in po njih z Bogom. Toliko več reda je v vsaki občini, kolikor bolj je župan in celi zastop klerikalno vesten in tudi v svetnih naukih prebrisan; za toliko pomanjkuje reda, za kolikor je bolj protiklerikalen, nevesten. Lansko pomlad smo brali, kako je protiklerikalen župan občino ob 7600 spravil. Na Italijanskem imajo oblast protiklerikalci in ne vejo, kam bi se od dolgov djali, na Francoskem so klerikalce spodrinili in brezvestni nasprotniki klerikalcev, anarhisti in socijalci delajo, kakor svinja z mehcom. Protiklerikalnih in toraj brezvestnih županov in drugih stanov nas Bog varuj! — V Šentpeterski občini, sem rekel, je bil dne 2. decembra nov župan izvoljen. Hitro je pisal nekdo v Graško »Tagespošto«, da je bil tu dozdej klerikalec župan, odzdej je pa tej stranki odklenkalo. Mož, ki je to pisal, je strašno vesel, da se je tako spremenilo. Šlišati je, da je novi župan dal v »Tagespošti« povedati: Nič se ni spremenilo, in je tedaj protiklerikalnega moža po prstih klunknil. Naj je pa dal popraviti ali ni dal, kaj moramo o onem sklepati? Sklepati moramo, da želi katoliški in tedaj tudi klerikalni fari in občini ravno nasprotnega župana, kakor da bi na človeško truplo sodila volčja glava. Kdor se ni učil klerikalnih naukov, ne velja za mojstra čez klerikalce. Veselje v srci Tages-